

El document del mes d'octubre de 2019 de l'AMR

El misteri del plànol de 1877

La recuperació del plànol urbà de Roses més antic

Dades arxivístiques

CAT AMR 13.4. Fons Lluís Marès Feliu. Col·lecció de plànols. *Plano geométrico de la villa de Rosas levantado por José Romañach, Agrimensor y Périto tasador de tierras, concluido en el mes de marzo de 1877, escala 1/1000*. Còpia de març 1969 del plànol original de març de 1877, a càrrec de Lluís Marès Marès. Castellà.

Història arxivística

L'arquitecte Lluís Marès Feliu va fer donació de part del seu arxiu personal. Ho va fer en diverses fases i sempre a través del departament d'Alcaldia de l'Ajuntament de Roses. Així, l'any 2001 va entregar una part de la seva biblioteca, formada per gairebé mig centenar de títols molt ben triats i significatius de la formació intel·lectual del seu pare, Lluís Marès Marès, i d'ell mateix. Dos anys després, el 2003, va donar alguns plànols i un exemplar del nomenclàtor provincial de 1888, que va completar l'any 2005 amb nous plànols, molts dels quals corresponen possiblement a estudis i exercicis que l'arquitecte o el seu pare havien realitzat en l'àmbit de la seva formació acadèmica. Tota la documentació ha estat descrita pel personal de l'Arxiu Municipal de Roses.

assolir fins ben entrat el segle XX, l'any 1960, quan ja havia començat el fenòmen turístic a gran escala. Sense aquest plànol el coneixement de Roses al darrer terç de segle XIX seria molt més incomplet i pobre.

Context

La família Marès està íntimament relacionada amb Roses i l'arquitectura. Les principals mostres d'arquitectura burgesa local, ja siguin dins els cànons artístics de l'Historicisme eclèctic o del Modernisme, són obra seva, en concret d'Àngel Marès Fonseca i el seu fill Joan Marès Marès.

L'autor de la còpia del plànol de 1877 va ser Lluís Marès Marès, fill i germà, respectivament, dels anteriorment citats. Fou delineant, encara que també es dedicà a fer de paleta i treballà amb el seu pare. Tanmateix, durant la dècada de 1920 es traslladà a Madrid perquè va ser contractat per Fomento de la Propiedad per construir colònies d'habitatges al voltant de la capital castellana. La prosperitat del negoci i el seu casament el van establir definitivament a Madrid. Allà hi va nèixer Lluís Marès Feliu l'any 1926. Durant la guerra, però, la família Marès va traslladar-se a Cadaqués, tot aprofitant que l'Ajuntament de Roses havia encarregat al pare d'arranjar un carrer. Cadaqués era més segur que Roses, que havia estat bombardejada pel *Canàries* l'octubre de 1936. Després de la Guerra Civil, tota la família retornà a Madrid, on Lluís Marès Feliu continuà els seus estudis. L'any 1957 acabà la carrera d'arquitectura i es col·legià. El 1961 va aprovar unes oposicions al Ministeri d'Hisenda i el destinaren a A Coruña com a taxador de finques. Tanmateix, sis mesos després demanà un canvi de destí a València, on s'afincà durant gran part de la seva carrera professional.

De fet, els orígens rosincs de la família -encara tenen la casa familiar al carrer de Sant Sebastià- els va impulsar a treballar alguns aspectes arquitectònics de Roses. En el seu arxiu abunden els dibuixos i plànols de l'església parroquial, per exemple, o propostes no realitzades per modernitzar el Cinema Roses. En aquest context, doncs, s'emmarca la reproducció del plànol de 1877, del qual desconexem encara qui el va encarregar. Els llibres d'actes de l'ajuntament de Roses són ben muts en aquest aspecte. Tampoc en sabem gaire cosa més del seu autor, l'agrimensor i perit taxador de terres Josep Romañach Berta. El llibre de batejos de la parròquia de Santa Maria de Roses informa que va nèixer el 23 de novembre de 1850. L'any 1878 es va casar amb la també rosinca Teresa Trull i Trull i dos anys més tard naixia el seu fill Ramon Romañach i Trull (Roses, 1880), prevere, que l'any 1933 va donar el quadre pintat pel seu pare *Rosas vista tomada de la playa*; que duu la data de 2 d'abril de 1872. És probable que residís alguna temporada a Sant Feliu de Guíxols, lloc on es pintà l'esmentat quadre. Ara hi podem afegir, a la seva biografia, una dada més, la realització del plànol "geomètric" de 1877.

Més informació

Ramon Castells, Bernat Catllar, Josep Riera, *Atlas. Ciutats de Girona, segles XVII-XX*, Girona, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, demarcació de Girona, Diputació de Girona, 1994, pàgs. 375-449.

Josep Maria Barris, Pol Meseguer, *Els camins de la memòria*, Roses, Ajuntament de Roses, 2016, pàgs. 146-149.

[Eva Álvarez. "Luis Marés". *MACVM. Ciclo de conferencias: Maestros de la arquitectura en la construcción de la València moderna*. València. Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de València, 2016.](#)